

falde dem meget vanskeligt. Men hvis det skal lykkes dem, kunne vi miste vore Kunder i England og derved kan Friheden til at sælge Margarin blive nødvendig her, og Forbudet er derfor saa meget vanskeligere. Jeg tror, heller Ingen vil anføre det om Rusland just fordi de ville sige til vore Smaaafolk — det er jo for Resten ikke Smaaafolk alene, det dreier sig om, det veed man jo godt —: Saaledes have de det i Rusland, det er godt nok til Jer. Saaledes vil dog Ingen ræsonnere, men saa skal man heller ikke bruge haltende Exempler. Derfor vil jeg sige som det ærede Medlem for Svendborg Amts 2den Valgkreds (Hansen-Ølstykke), hvis veltalende Foredrag og varme Interesse for disse Spørgsmaal i høj Grad glædede mig, at hverken de Motiver, der ere anførte her i Salen, eller de, der ere anførte udenfor Salen, til at forbyde Kunstsmørfabrikationen eller til at gaa ind paa Ministerens Forslag, ere for mig tilstrækkelige til et saadant Skridt mod Smaaafolkene her til Lands, og allermindst nu, da vi vide, at Fortjenesten er i høj Grad ringe og at Tusinder Aar efter Aar formelig have lidt Nød. Og det er ikke Arbejderne alene, det gjælder om. Jeg hørte nok, min ærede Kollega fra Skanderborg fortalte, at Embedsmændene kunde sagtens, de havde deres paa det Tørre o. s. v. Jeg kjender godt den Tale om, at Embedsmændene kunne sagtens, den Tale har for Resten været temmelig fremme her i Salen tidligere. Men hvad vil det Ord Embedsmand sige? Lad være, der er adskillige, der under de nuværende Prisforhold have faaet en forøget Embedsindtægt, fordi denne var ansat under højere Prisforhold. Det maa vi dog huske paa, at de højere Lønnede intet Lønningstillæg faae, og vi kunne jo ikke, naar man sammenligner vore Embedslønninger med de større Embedslønninger i andre Lande, sige, at vore højere Embedsmænd have store Lønninger. Dernæst maa jeg gjøre opmærksom paa, at der af immaterielle Frembringere, Embedsmænd, Videnskabsdyrkere og den Slags Folk, Mænd og Kvinder, findes 41,000, og udenfor Dyndeklassen som hørende derhen 90,000, altsaa i Alt 130—40,000 Mennesker, foruden Dyndeklassen, som udgjør ca. 16,000. Hovedpersonerne ere altsaa 41,000, og de

have de 130—40,000 paa deres Samvittighed. Men maa jeg nu spørge det ærede Medlem, hvor mange af disse Mennesker vil han have sin Udtalelse til at ramme? Er ikke af de 15—20,000 Embedsmænd, Funktionærer, Bestillingsmænd, som vi have her til Lands, Flerparten lønnet som almindelige Arbejdere? Tag f. Ex. hele Jernbanevæsenet med Portører, Portnere og Konduktører, Folk, som arbeide 12—18 Timer i Døgnet i meget anstrengende Tjeneste, over en Bank med deres Lønningsforhold, sete i Forhold til Arbejdernes Lønninger, og jeg vil saa spørge: kan man saa om dem sige, de kan sagtens? De vilde ganske vist ikke have deres Forhold forandrede, fordi de nu have deres visse Lønning; men jeg vil dog nok spørge, om det ikke vilde have Betydning for dem, om de kunde spare 30 til 40 Ore pr. Hund Smør. Og kommer jeg saa til en anden Klasse, til Krigsministeriets og Marineministeriets store Etat — det er den ringere Del af de mange Hundrede Mennesker, der ere fast ansatte der, som have en Løn udover det, som vi regne for Arbejdsklassens Lønning. Vi ville være retfærdige i Bedømmelsen deraf og sige: Alle Hensyn gjælde for os.

Jeg yttrede før ovenfor dette økonomiske Spørgsmaal, at, naar man siger, at det kun er økonomisk, hverken socialt eller politisk, mener jeg ikke, det er saa. Et Spørgsmaal af en saa omfattende økonomisk Karakter som dette kan i et Land som vort kun være politisk tillige, og det har det vist i sine Forberedelser paa en Maade, jeg ikke nærmere skal skildre Dem, skjøndt jeg har haft Vælgthed til at kjende en Del af Traadene i alt Fald i sine Hovedtræk og det vil blive det i sine Følger fremdeles. Det tror jeg, Folkethinget bør tage under nøie Overvejelse, naar det tager sin Stilling. Det er ikke det første Stød, det kommer til at tage overfor denne Politik, som gaar jævnsides hermed. Altsaa det er et socialt Spørgsmaal i en ganske særlig Forstand. Efter min Mening har der aldrig foreligget et Lovforslag af den Natur i Folkethinget. Om nogle Dage har jeg haft den Ære at sidde i Folkerepræsentationen i 23 Aar; jeg mindes ikke fra disse 23 Aar, og heller ikke fra de foregaaende Aar, vi have haft den frie Forsætning, et Lovforslag af en saadan Natur.